

Світязь (скорочено)

Адам Міцкевич

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Михайлові Верещаку

У Білорусі, в Новогрудським краї, у Плужинським бору є озеро Світязь:

*В пущі дрімучій розкинулись води –
Ясна і чиста рівнина,
Пуща їх тінню густою обводить,
Озеро – ніби крижина.*

Тихе й погоже озеро вабить відвідувачів, але опівночі туди може піти тільки сміливець, адже ходять чутки, що там гуляє нечиста сила:

*Часом пори там почувеш нічної
Поклики й грім під водою,
Стогін жіночий і брязкання зброї,
Вигуки дикого бою.*

Багатий пан у Плужинах, діставши місцевість у спадок, вирішив відгадати таємницю озера. Він повелів збудувати довгі човни і зв'язати великий невід. Щоб не піти проти Божої волі, пан замовив молитву в не одному костьолі, а ксьондз із Цирина благословив на ловлю в озері. І от рибалки впіймали жінку:

*Кучері білі, уста мов корали,
Очі великі та сині.*

Ця жінка промовила, що донині всі, хто тут зухвало плавав, топився. Та сьогоднішні пошуки почалися не без Бога, тому її устами Бог розповість про давнє минуле.

Усі дізналися, що на цьому місці колись було славне місто Новгрудок, пишна Туганів держава. Одного разу по Литві покотилась тривога, що наступає з Русі цар. Його військо оточило князя Мендога, який покликав на поміч князя Тугана.

Жінка, яку зловили у Світязі, була дочкою Тугана. Князь зібрався на допомогу Мендогу, але боявся залишити Світязь, який не мав ні мурів, ні шансів. Дочка сказала батькові рушати, бо вона бачила вночі ангела над містом, який захистить жінок і дітей. Тоді князь рушив на допомогу Міндовгу. Вночі на його місто напали русичі. Люди не

хотіли здаватися і вважали, що краще вбити себе. Дочка князя просила Бога:

*Як не втекти нам від лютої кари,
Нас захисти перед нею,
Громом убий із високої хмари
Чи заховай під землею!*

Раптом людей огорнуло щось біле — їх поглинула вода. Жінки і дівчата стали білими купавами. Царські війська хотіли уквітчатися цим цвітом, та для них ці рослини були смертоносними. В народі цей цвіт називається "цар-зілля".

Розповівши історію озера, княжна зникла під водою.

*З нею човни всі та сіті,
З плескотом враз розійшлися надвоє
Води, туманом повиті...*

*Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.
Авторські права на переказ належать Укрлібу*